

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

**A „Király Lajos” Eszperantó Baráti Kör Tájékoztatója
Miskolc**

2008 Július

3. évfolyam 35. szám

Tartalom

JÚLIUS.....	3
2008, az EGÉR – PATKÁNY ÉV is.....	5
ZODIÁKUS (huangdao).....	8
2008 a Patkány éve.....	8
Horoszkóp 2008: mit hoz a patkány?.....	9
Domahidi Klára.....	10
Úszásoktatás.....	10
NYELV – NYELVEK éve.....	12
Találkozó az Eszperantó parkban.....	19
VICC.....	22

JÚLIUS

Kedves Olvasóink!

Tudják Önök, hogy a Föld felfedezésének történetét olyan népek kezdték meg feljegyezni először, akik alig léptek ki a kőkorszakból. Ilyenek voltak a polinéziaiak, akik egyszerű, de jól megépített csónakjaikon, hajóikon, bambusz nádából és kagylókból készített térképeik alapján hajózták be a Csendes Óceánt, - mely akkor sem volt éppen mindig csendes – hogy birtokukba vegyék az általuk bejárt szigeteket. De itt említhetjük meg az afrikai földmegismerő utazások közül **Mali királya Abubakari-t**, aki egész hajóhadával indult útnak. Vállalkozása kudarcba fulladt, de ez mit sem von le annak nagyságából. Az ugyanilyen nagy felfedezők között voltak a görögök, rómaiak, perzsák (Dareios, Nagy Sándor), portugálok, spanyolok, angolok, franciák, németek, oroszok, hollandok, magyarok és még sok más nemzet fiai. A létező világ csodáinak megismerése a kisgyermekkortól a felnőttkorig, mindig vonzotta az embert.

A következőkben a számtalan csodát felfedező embertársunk közül bemutatunk néhányat, akiknek pályája kötődik a július hónaphoz:

1818. július 1-én **megszületett Semmelweis Ignác** magyar szülész orvos (†1865) 1855-től a szülészeti tanára volt a pesti egyetemen. Klasszikus könyve a gyermekágyi lázról: *Die Aethiologia, der Begriff und die Prophylaxe des Kindbettfiebers* címen 1861-ben jelent meg. Ma Semmelweis-et ismerik el az anyák megmentőjeként, az aseptikus (fertőző anyagoktól mentes) sebkezelés megalapítójának. Miskolcon kórháznév őrzi az emlékét. *Születésnapja Magyarországon az Egészségügyi dolgozók Napja.*
1914. július 1-én **halt meg Zsélyi Aladár** (sz:1883) gépészmérnök, repülőgéptervező, a magyar repülés úttörője
1953. július 2-án Rákosi Mátyást **Nagy Imre** váltotta fel a Minisztertanácsban. Az 1956-évi forradalom idején miniszterelnök volt, majd 1958.VI.17-én „államellenes bűncselekményben részvétel” koholt vád alapján elítélték és kivégezték. Ma, az utókor igazságot szolgáltatott neki.
1918. július 4-én **halt meg Lévay József** költő, műfordító (sz:1825). Miskolcon szobor és a Református Gimnázium neve őrzi az emlékét.

Lévay József szobor Miskolcon

1921. július 4-én

meghalt **Antoni Grabowski** lengyel gépészmérnök, aki fordításaival nagyban járult hozzá az Eszperantó irodalmi nyelvvé válásához.(Pl: Boleslav Prus: A Fáraó, Adam Mickiewicz: Tadeusz úr c. regények...)

1953. július 9-én

született **Fa Nándor** magyar vitorlázó, aki 717 nap alatt körülvitorlázta a *Földet*.

1819. július 11-én

született **Reguly Antal** (†1858), magyar etnográfus, aki a magyar nép nyelvrokonait kutatta. Leírásai hasznos, érdeklődést ébresztő, szórakoztató olvasmányok.

1886. július 30-án

meghalt **Liszt Ferenc** (sz:1811) zeneszerző, zongoraművész.

Liszt Ferenc

1935. július 31-én

született **Antal Imre** (†2008) zongoraművész, jelentős televíziós személyiség és humorista.

Július hónapban tartja ünnepi kongresszusát az eszperantó világszövetség az UEA, Rotterdamban Hollandiában, az UEA 100. évessé válása alkalmából.

Az országos eszperantó szövetségek és egyéb társszervezetek is megemlékeznek az év során erről a jeles alkalomról.

(A magyar wikipédia adatait válogatta és írta Pásztor Lászlóné)

a miskolci Lévay József Református Gimnázium

2008, az EGÉR – PATKÁNY ÉV is

A legnagyobb kínai bölcsek sem tudják, hogy pontosan mikor keletkezett **az első kínai horoszkóp**, csak annyi állítható bizonyosan, hogy **több mint 3000 éve**. A kínai horoszkóp és asztrológia azért is ilyen népszerű szerzte a világban, mert az egyén nagyon árnyalt és pontos jóslatokat kap. Sajnos az eredeti ázsiai szavak nem fordíthatók pontosan le, mert európai megfelelőjük a legtöbbnek nincs is!

Kínában, tartományokon belül is más-más legendák terjedtek el a kínai horoszkóp eredetét illetően,

de az alábbiak talán a legismertebbek:

- Az egyik legenda szerint a tizenkét állatövi jegy, ami a kínai horoszkóp alapja, úgy keletkezett, hogy Buddha magához hívta a Földön élő állatokat. Hívására tizenketten jelentek meg, és az évek az állatok érkezési sorrendjében kapták meg a nevüket: Elsőként érkezett a Patkány, majd a Bivaly, utána jött a Tigris, a Nyúl, a Sárkány, a Kígyó, a Ló, a Kecske, majd a Majom, a Kutya, a Kakas és végül a Disznó.

- Egy másik legenda szerint, a hegyvidéken élt egy ártó démon, aki nem tisztelte az Egek Urát sem. Bajt és pusztulást hozott a környezetére. Lakott nem messze egy szent ember, aki egy

marék rizsen élt és naponta fohászzkodott az égiekhez. Egyszer, amikor kint imádkozott, megdördült az ég és egy villám beleszapott egy erdőbe, de sem villámlás, sem dörgés nem hallatszott és tűz se gyulladt ki, viszont az erdő közepéről gyereksírás hallatszott! A szent ember bement az erdőbe és egy síró gyermeket talált. Hazavitte és felnevelte. Csodaszép lány lett belőle. Az ártó szellem megtudta és elment a szenthez: ha nem kerítesz nekem holdtöltéig tizenkét szem igazgyöngyöt, elrabolom a lányodat. A szent ember kétségbeesetten szaladgált mindenhová, de a gazdagoknak szívük, a szegényeknek, pedig igazgyöngyük nem volt. Szegény ember zokogva leült egy fa alá. Arra jött a patkány és megkérdezte, miért sír olyan keservesen. A szent elmondta neki a bánatát. A patkány elment. Nemsokára visszatért a bivallyal, tigrissel, nyúllal, kígyóval, lóval, bakkal, majommal, kakassal, kutyával és a disznóval. Mindegyik egy - egy igazgyöngyöt hozott a szájában, de még így is hiányzott egy szem. A szent ember akkor a Nagy Sárkányhoz fohászzkodott, aki meghallgatta és megjelent, hozva az utolsó szem gyöngyöt. Reggel jött a démon a lányért, de a szent ember átadta neki a gyöngyöket, mire az mérgeben porrá égett. Buddha úgy döntött, hogy ezért megjutalmazza az állatokat, és róluk nevezi el az éveket. Az év szülöttei, pedig megkapják az állatok tulajdonságait. A Sárkány, pedig azt az évet kapta, ami különösen nagy befolyással van a többi évre.

Tartományonként azonban vannak más történetek is. **Ilyenek például, a következők:** „Xuanyuan császár 12 testőrt akart választani. A macska megkérte a patkányt, hogy segítsen neki jelentkezni. De a patkány elfelejtette, ő nem, de a macska kimaradt. Így jelentkezett csak 12 állat: a patkány, az ökör, a tigris, a nyúl, a sárkány, a kígyó, a ló, a juh, a majom, a kakas, a kutya és a disznó. Ekkortól vált a macska a patkány ellenségévé örökre.”

Egy másik történet szerint „13 állat jelentkezett. S mert a patkány becsúszott az elefánt ormányába, ezért, az elefánt csak futni tudott. Így érkezett a patkány elsőként és így vált az első szimbólikus állattá./ Qinxin: yundanfenqin1@163.com”./

A kínai-horoszkóp értelmezése

A kínai horoszkóp, mint az ázsiai gondolkodás és világfelfogás is, alapjaiban tér el az európaiétól. A világot egészében és összefüggéseiben szemléli, és teljességében, összefüggéseiben is értelmezi! Nem annyira a részleteknél ragad le, inkább úgy tekinti az egészet, mint egy nagy globális folyamatot, aminek része és alkotó eleme az egyén is.

A kínai horoszkóp készítői a holdévek alapján végzik számításaikat. Egy teljes ciklus 60 évig tart, és ezen belül vannak az egyszerűbb ciklusok öt elemmel -fémmel, tűzzel, földdel, vízzel és fával- kombinálva. Egy-egy sima kínai ciklus tizenkét évig tart, egy-egy évet a tizenkét állatövi jegyről neveztek el. Az elemek megszakíthatatlan körforgásban alakulnak át egymásba. A fém a tűz hatására megolvad, és cseppfolyóssá, a vízhez hasonlatossá válik; a vizet felissza a fa gyökere; a fából tűz lesz; a lángok földdé (hamuvá) változtatják a fát; a földben keletkeznek a fémek stb. Az öt elem közötti kölcsönhatások a következők: Uralmi hatások; A fémet a tűz uralja (megolvasztja), a tüzet a víz uralja (kioltja). a vizet a föld (beissza), a földet a fa (gyökerével), a fát a fém (a balta, kés vágja). Mindezek a kölcsönhatások megmutatkoznak az emberek életében is, pl. egy fa évben született ember csak akkor lehet sikeres, ha erdővel, mezőgazdasággal, vagy egyéb földel összefüggő tevékenységet folytat (fa uralja a földet). Kudarcok várnak rá, viszont, ha mondjuk, fémiparral (fém), kohászattal (tűz) vagy halászattal (víz) foglalkozik.

A kínai jóslás

Kínában a jóslás a régmúlttól kezdve napjainkig igen nagy jelentőséggel bír. A jóslásra vonatkozó legkorábbi emlékek Kína területén **már a feltárt neolitikus kori kultúrákból is ismert**, de bizonyíthatóan **a kínai jóslás első emlékei a Shan-Yin-dinasztia idejéről, az i. e. II. évezred közepéről származnak**. Ekkor a jósló szertartások lényege az volt, hogy egy külön kidolgozott és nagyon bonyolult rítus révén a jós az istenségtől, mindenekelőtt Shangditól választ várt azokra a kérdésekre, amelyek a törzsbelieket állandóan foglalkoztatták (pl. időjárás, háború kimenetele, vadászat eredményessége, termés minősége stb.). A szertartáshoz egy állat, rendszerint valamilyen patás (bárány, szarvas) lapockacsontját vagy egy teknős hasi páncélját használták. A jós szigorúan előírt rendben több mélyedést készített a csonton, majd rá karcolta az istenhez vagy az őshöz intézett kérdést. A kérdést általában úgy fogalmazták meg, hogy egyértelmű választ lehessen rá adni (igent vagy nemet). Ezt követően egy felmelegített bronz rudacskával kiégették a csonton vagy páncélon előzőleg elkészített mélyedéseket, majd a túloldalán keletkezett repedésekből a jós, vagy maga a fejedelem értelmezte a jóslatot, és az eredményt a kérdés mellett rögzítették. **Ezeket hívjuk ma jósló csontoknak, amelyek egyben a kínai írás első emlékei is.** A lapockacsont-jóslás tudományos neve: scapulomantia.

A Zhou-kor idején is jelentős szerepe volt a jóslásnak. Ekkor már a teknőspáncél mellett a cickafark (*Achillea millefolium*) is megjelenik a jós eszközök között. Az ókori Kínában széles körben elterjedt volt az álomfejtés (álom). Idővel a jóslás gyakorlata tökéletesedett, a jósök újabb és újabb eszközöket, csillagjóslási (asztrológia) táblákat alkalmaztak, azaz ekkortájt készült az első kínai horoszkóp is .

Az ókorban jelent meg a nagy karriert befutott földjóslás (fengshui) vagy geomantia is, Az ókorba nyúlnak vissza a gyökerei az arcvonásokból történő jóslásnak (xiang) is, a fizionómiának.

A jóslás legrégebb és legjelentősebb szakkönyve a Változások Könyve (Yijing), amely a yin és yang erők váltakozásának felhasználásából építette ki rendszerét, és a trigrammokból álló hatvannégy jósjel az élet szinte minden dolgára vonatkozóan tanáccsal szolgál. **A csillagokból történő jóslás, tehát a kínai horoszkóp, Kínában mindvégig a legfontosabb jóslás egyikének számított.**

A taoisták (taoizmus) óriási anyagot halmoztak fel a csillagászat és az asztrológia tekintetében, rendszerezték azokat és csillagászati térképeket, csillagkatalógusokat és számos kínai horoszkóp elemzését készítették el. Sok-sok jóskönyv, csillagászati naptár, mágikus és jóspraktikáról írott kézikönyv fontos eszköz lett a hivatásos taoista jósök, jövendőmondók, ráolvasók és kínai horoszkóp készítőik kezében. A taoistáknál a jóslás szorosan összefonódott a mágiával. A jóslás éppúgy mindig áthatotta a nép mindennapi életét a születéstől a halálig, mint az uralkodó közvetlen környezetéét. Emellett mindig, mindenben (természeti jelenségek, váratlan események stb.) képesek voltak jó és rossz előjeleket felfedezni, amely kihatással van életükre, sorsukra.

A Kelet-Ázsiában elterjedt kínai állatöv a →[Jupiter bolygó](#) tizenkét éves ciklusainak felel meg, s az egyes fázisokat (éveket) a következő állatok jelképezik: patkány/egér, ökör/tehén, tigris, nyúl, kígyó, sárkány, ló, juh/kecske, majom, kakas/tyúk, kutya, disznó/vadkan.

ZODIÁKUS (huangdao)

A hagyományos kínai tizenkét 30 vagy 29 napos holdhónapból áll. A napok mindegyike pedig tizenkét kétórás időszakra van osztva, amelyek közül az első hozzávetőlegesen este 11-től éjjel 1-ig tart. A tizenkét óra mindegyikéhez a zodiákus egy-egy jelét társítják, amely a patkánnyal (patkány) kezdődik, amit sorrendbe követ az ökör, a tigris, a nyúl, a sárkány, a kígyó, a ló, a kecske, a majom, a kakas, a kutya és végül a disznó. Az esztendőket két ciklus sorozat elemeinek kombinálásával alkotják. Az egyik sorozat a 10 "égi törzs" a másik a 12 "földi ág", melynek kombinációjával egy 60 esztendőből álló ciklust hoztak létre, mellyel lehetségessé vált az évek jelölése, számlálása. A 12 "föld ág" mindegyikéhez - a nap 12 órájához hasonlóan - szintén társították a zodiákus egy-egy állatát. A kínai zodiákus állatait a természet más jelenségeivel együtt értelmezték és használták fel égi és földi jelek, jelenségek értelmezésére, szerencsét hozó, vagy épp baljós események előjeleként. A horoszkóp készítéshez elengedhetetlen zodiákus már hosszú évszázadok óta fontos eszköze volt a különböző jelentős események alkalmával, amikor a kedvező napokat kellett meg határozni, illetve a várható jövendőt kellett kifürkészni. pl. házasság, születés, temetés stb. A zodiákushoz több legenda, népi hiedelem fűződik. Az egyik ezek közül azt meséli el, hogy miért nem szerepel a 12 állat között a macska. A történet szerint a patkány és a macska nagyon jó barátok voltak, de a patkány áruló, hitszegése miatt, a macska lemaradt arról az eseményről, amikor is Buddha a holdhónapokat a színe előtt megjelenő 12 állatról akarta elnevezni.

A kínai -Qiingsin yundanfenqin1@163.com szerint „ A patkány bemászott az elefánt ormányába. Miatta az elefánt futni kezdett. Így, elsőnek a patkány érkezett meg és v ált az első szimbolikus állattá.”

2008 a Patkány éve

A kínai újév február 7-én kezdődik, és nagyszerű lehetőségeket kínál mindannyiunk számára. Azért is kiemelkedő, mert a Patkány-évvel kezdődik az állatövi jegyek sora, így óriási mozgalmasságot, új dolgok kezdetét jelzi, az elhalt dolgokat pedig akár a romokból is újjá lehet építeni.

A Patkány éve előtérbe helyezi a cselekvést, az előretörést és a nagy vállalások fontosságát. Ezért a lehető legtöbb időt kell a haladás és az előrelépés szellemében eltöltenünk, újra elmélyülnünk munkánk, karrierünk és anyagi helyzetünk javításában, s az esetleges régi ellenségeskedéseket, konfliktusokat mihamarabb lezárni, és tiszta lappal indulni.

Munka: Erőfeszítéseid most végre eredményt hozhatnak, hisz a saját évedet éled, s ez egy felívelő szakasznak ígérkezik életedben. Kemény munkára, szorgalomra és óriási elkötelezettségre lesz szükséged, de ha nem adod fel, a siker garantált.

PéNZ: Az anyagiak terén fő az óvatosság. Mindenképpen fellendülő időszakodat fogod ezen a területen is élni, de ez soha nem jelentheti azt, hogy nem kell odafigyelni a takarékosagra és a mindennapi kiadásokra. Jelentős tartalékokat halmozhatsz fel, de költségek helyett inkább befektetésekben gondolkozz.

Szerelem: Az év első fele átlagosnak ígérkezik, a párosoknak stabilitást, a magányosoknak kevés változást ígér ez az időszak. Azonban ahogy közeledik az ősz, egyre érdekesebb találkozásokra van kilátás, s ha addig nem lelsz szerelemre, az október nagy eséllyel változtat ezen a helyzeten.

Kapcsolatok: Több időt kell szeretteidre, barátaidra, egyéb emberi kapcsolataidra szánnod, ezzel összefüggésben sok örömteli eseményben lehet részed. Számos társasági eseményre lehetsz hivatalos, semmit ne utasíts vissza, sok új és érdekes kapcsolatra tehetsz szert az idén.

Egészség: Nem engedheted meg magadnak, hogy eltunyulj, otthon ülj. Szükséged lesz a kellő mozgásra. Az eddigieknél gyakrabban mozdulj ki otthonról, sportolj, felesleges kilók esetén válj meg ezek egy részétől. Hidd el, jobban fogod érezni magad a bőrödben.

A Patkány-éveket kivétel nélkül a fejlődés fémjelzi, így 2008 sem a stagnálás időszaka! Energia és pezsgés jellemzi, ez a cselekvés és a nagy vállalások ideje! Az egyén szempontjából ez az időszak a nagy lehetőségeké. Bár egyes jegyek szülőttei nagyobb hasznot fognak húzni ebből, mint mások, a lehetőségek kihasználása és az egyéni erősségek sokakat segíthetnek abban, hogy a helyes irányba tereljék életüket az év folyamán.

Horoszkóp 2008: mit hoz a patkány?

A kínai horoszkóp szerint a Patkány éve 2008. február 7-én kezdődik és 2009. január 25-ig tart. Orosz asztrológusok arra figyelmeztetnek, hogy az idén különös figyelmet fordítsunk titkaink őrzésére, ugyanis ebben az évben az intrikusok és az opportunisták fognak előtérbe kerülni, akik csak arra várnak, hogy kihasználják az emberek gyengeségeit. A patkány éve azonban haladást és sikeres tudományos kísérleteket is hoz majd.

A legenda szerint, amikor Buddha magához hívta a birodalom állatait, a Patkány érkezett meg elsőként. A Patkány semmiből sem maradhat ki: lelkes, buzgó és igazi opportunista. Ugyanez igaz a Patkány évére is. Nemcsak az állati évek új ciklusának kezdetét jelzi, hanem új lehetőségeket és fejlődést is ígér.

A Patkány-éveket az innováció fémjelzi; a korábbi Patkány-években mutatták be az Apple Macintosht, az első személyi számítógépet, amely grafikus felhasználói felülettel és egerrel működött; ekkor indították útjára az első otthoni videójáték-konzolt (Magnavox Odyssey) és találták fel a CD-ROM-ot is. A DNS-ujjlenyomat vizsgálatot, amely nagymértékben átalakította a rendőrség munkáját, szintén egy Patkány-évben fejlesztették ki, csakúgy, mint az első lézerekészüléket. A Patkány-években mindig jelentőségteljes események voltak – e tendencia 2008-ban is folytatódik! A különböző iparágakban nagymértékű előrelépések várhatók; az új találmányok és fejlesztések révén számos munkafolyamat elvégzése válik könnyebbé. A Patkány-évek a szórakoztatás és a kommunikáció területén is komoly előrelépést ígérnek. A legutolsó Patkány-időszakban jelent meg a webes televíziózás, a BBC pedig hat évtizeddel korábban indította el rendszeres tévéadását. Ez évben ismét újabb eljárásokat és termékeket fognak bemutatni, amelyek változást hoznak az információ kezelésében és fogadásában. A zsinór nélküli és internetes technika területén tett előrelépéseken túl sok ország tér majd át az analóg televíziózásról a digitális műsorszolgáltatásra. Ez az év nem a stagnálás időszaka!

Az úttörő szerepet vállaló World Health Assembly (Világegészségügyi Közgyűlés) is egy korábbi Patkány-évben ült össze először.

Továbbra is komoly figyelmet kapnak majd a környezetvédelmi kérdések és a globális felmelegedés lassítását célzó intézkedések. Az év során a politikusok és a környezetvédelmi szakemberek tanácskozásai fontos megállapodásokat és intézkedéseket eredményezhetnek. Emellett az úrkutatás eredményei is okozhatnak némi izgalmat, mivel új felfedezések várhatók egyes bolygókkal és a Naprendszerrel kapcsolatban.

A Patkány-évek a világ uralkodóházai szempontjából is jelentősek. Nagy-Britanniában például az egyik Patkány-évben mondott le VIII. Edward VI. György javára. Egy későbbiben pedig a holland Wilhelmina királynő köszönt le, akit Juliana királynő követett a trónon. Az utolsó Patkány-évben került sor Károly herceg és Diana hercegnő válására is. Bár a királyi családok ritkán kerülnek ki a figyelem középpontjából, a 2008-as esztendőben ismét jelentős események előtt állnak.

Mindent egybevetve, a Patkány évet az energia és a vibrálás jellemzi. Ez a cselekvés és a nagy vállalások ideje! Az egyén szempontjából ez az időszak a nagy lehetőségek ideje lehet. Bár egyes jegyek szülőttei nagyobb hasznot fognak húzni ebből, mint mások, a lehetőségek kihasználása és az egyéni erősségek sokakat segíthetnek abban, hogy a helyes irányba tereljék életüket az év folyamán.

(Bede Katalin által a miskolci II. Rákóczi Ferenc Könyvtárból kapott forrásmunkákból összeállította és írta: Pásztor Lászlóné)

Domahidi Klára Úszásoktatás

Zolika tegnap múlt öt éves. Amint ballagott le a parton, még fülébe csengett keresztapja szava: „ - Most már igazán nagy fiú vagy!”

- De kár, hogy mindenkinek csak egyszer van születésnapja egy esztendőben! Most egy teljes évet várhatok a következőre. A torta is elfogyott, a vendégek is mind hazamentek. Olyan üres lett minden, elmúlt a várakozás és az izgalom.

Töprengéséből Gergő hangja riasztotta föl:

- Gyere Zoli, fürödjünk!
- Épp oda indultam én is. Szia!

Zoliék kertje végében megomlott a part, s az aljban folyt a Takta. A partoldalt benőtte a gaz. Dúsan zöldellt a csalán, bojtortján, varjútövis, a turbolya. Virágzott a bodza. A sok zöld között fehér, tányér alakú virágaival magához vonzotta az emberek tekintetét. Mintha fehér szoknyás tündérek tartottak volna itt pihenőt. A természet nagyot nyújtózkodva mosolygott mindenkire. A langyos nyári szellő megsimogatta a kisfiúk arcát. Bársonyos melege nyomán nyugalom áradt. Az egész táj harmóniát sugárzott. A szemközti fűzfaerdő tetején szikrázott a nap. A sárga korong visszaköszönt a lomha folyó vizéről. A mély csendet csak a vízimadarak szárnyzuhogása törte meg. Kócsagok rebbentek, gém rikácsolt, vadkacsák és szárcsák igyekeztek előre a nádasban. Már virágzott a gyékény. A két fiú is tört magának egy-egy buzogányt, s egy darabig kardoztak vele, majd kiegyeztek a döntetlenben. Ide jártak le fürödni a környék házikacsái is, jól megfértek a vadon élők között. S a parton tyúkok kapingáltak.

A két fiú úgy ismerte ezt a tájat, mint a tenyerét. Úgy tartották számon, mint a saját portájuk folytatását. A szülők is, ha már hiányzott valamelyik csemete, csak kiáltottak egyet, s a válasza bizton számíthattak a víz irányából. Csak egy kikötésük volt, hogy belátható távolságban maradjanak.

A Takta sekély, langyos vize hívogatta a fiúkat. Jól esett lehűteni felhevült testüket. Úszni ugyan még nem tudtak, de önfeledten fröcsköltek egymást, nagyokat nevettek közben. Olyan helyet választottak, ahol tiszta volt a víz színe, nem borította békalencse, s messzire elkerülték a sulyom nagy, összefüggő szigetét. Tapasztalatból tudták, hogy milyen fájdalmas belemenni a kemény, tövises termésébe. Hallották azt is, hogy valaha lisztes magját fogyasztották az emberek, de már szülei sem ismerték az elkészítésének módját.

Vidámra sikeredett a délután, s Zolival lassan feledtette azt a fájdalmat, melyet születésnapjának elmúltá okozott. A fürdőzés után szárítkoztak a napon, s közben helyüket átvették a vízen a kacsák.

- Nézd ezeket a buta tyúkokat! Majd kitikkadnak a napon, mégse mennének a vízbe! Példát vehetnének a kacsákról! Azok sokkal okosabbak.

- Tanítsuk meg úszni őket! Aztán milyen hálásak lesznek!

Megfogtak egy kendermagost, s Zoli a vízre fektette. A tyúk kétségbeesetten kotkodácsolt, de semmi hajlandóságot nem mutatott az úzás iránt. A fiú vezetgette a lábait, közben magyarázott:

- Csak bízd rám magad! Mint a malomkerék, hajtsd a vizet! Nem jó! Na, ügyeskedj már! – de a tyúk elmerült. Hiába kutatták, nem bukkant fel újra.

- Most megpróbálom én! Te hozz egy kacsát, majd az úszik elől, a tyúk meg utána.

Így is tettek.

- Ne ellenkezz, te szárnyas jószág! Meglátod, ha beletanulsz, öröm lesz a pancsolás. A kacsával nem is volt baj, de ez a tyúk is tehetségtelennek bizonyult, s elnyelte a Takta.

- Ne adjuk fel! Apukám azt mondta, ha valamit nagyon akarunk, sokszor érdemes küzdeni érte.

Még három tyúkot próbáltak bevezetni az úzás fortélyaiba, amikor Gergőnek újabb ötlete támadt:

- Apukám azt mesélte, úgy tanult meg úszni, hogy nagyapám bedobta a mély vízbe, aztán kénytelen volt kiúszni. Ha a szép szó nem használ, hát próbáljuk meg úgy!

Megfogták az utolsó fellelhető tyúkot, elfutottak vele a közeli kis fahídig, s annak közepéről vetették a mélybe. Az rikácsolt egy darabig, majd hangját s egész életét elnyelte a víz, ami ezen a szakaszon szinte már nem is mozdult, s kezdett mocsarasodni.

- Nem gondoltam volna, hogy ennyi tyúk között egy tehetséges sem akad. Pedig mi mindent megpróbáltunk. Vajon hol rontottuk el?

- Nem tudom, de már összezsíptek a szűnyogok, meg éhes is vagyok. Menjünk haza!

Este, miután elbújtak az utolsó napsugarak is, Ilonka néni, Zoli mamája hiába várta haza tyúkjait.

- Mi történhetett velük? Róka járt erre? Vagy ellopták őket? Érdemes ennyit kínlódni velük, hogy legyen mit enni másnak? Micsoda kár!

- Nem lehet, hogy átúsztak a Taktán, és most nem találunk haza?

- Zolikám! Hogy milyen kérdéseid vannak! A tyúkok nem tudnak úszni!

- De ha megtanulták a kacsáktól?

- A tyúkoknak nincs úszóhártya a lábukon, nem

vízlepergetős a tolluk, meg félnek is a víztől, sose tanulnának meg úszni. Te tudsz valamit róluk?

- Azt hiszem, tényleg a róka vihette el őket...

Pásztor Lászlóné

2008.

NYELV – NYELVEK éve is

Tanulmány

Folytatás

III. rész

Az Európai Unió soknyelvű térség, amelyben a határok átjárhatóvá váltak, amelyben a különböző nyelvű embereket egyre több érdek köti össze, következésképpen egyre fontosabb lenne, hogy képesek legyenek magas szintű párbeszédre idegen nyelven. Az eszperantisták évek óta ajánlják az EU-intézményeknek az eszperantó figyelembevételét erre a szerepre. Eddig nem sok sikerrel.

Az Indiában élő Probal Dasgupta úr (az Egyetemes Eszperantó Szövetség elnöke) kérésemre rendelkezésemre bocsátotta az UNESCO főigazgatójától kapott levelet:

„20. February 2008.

Dear Mr. Dasgupta,

Thank you for your letter d.d. 22. January, requesting UNESCO's patronage for the project „Raising Language Awareness Using an International Language as a Bridge Language, which the Universala Esperanto-Asocio intends to develop during the International Year of Languages (IYL).

The main objective of the International Year of Languages (IYL) is, as stated in the relevant UN General Assembly resolution, to develop and intensify activities, aimed at fostering respect for and promotion of languages and multilingualism. As lead agency, UNESCO plays an advocacy, facilitating and monitoring role, whereas the implementation of concrete activities is ensured primarily by civil society and Member States through diverse and dynamic partnership schemes.

Sponsorship is granted only on an exceptional basis after consultation with UNESCO's National Commissions, but all partners are encouraged to participate in the mobilization by adding their initiatives to the online project list available at www.unesco.org/en/languages/2008.

In this context, we warmly invite your association to continue the implementation of this project and to integrate its description into the IYL website. Moreover, we will be most pleased to incorporate this worthwhile initiative in our final report of the Year's activities.

We thank you for your interest and commitment and wish you much success in your activities.

Yours sincerely,

Francoise Riviere

The Assistant Director-General for Culture”

Kérdésekre Dasgupta elnök úr az Egyetemes Eszperantó Szövetség (UEA) és az UNESCO kapcsolatát a fenti levelet értelmezve így mutatja be:

„Tisztelt Adrienne,

1954-ben az UNESCO-ban elhatározták, hogy az UEA-nak „tanácskozási kapcsolatot” adnak. Ennek későbbi felülvizsgálatakor átalakították az egész kapcsolatrendszert, és akkor egyáltalán nem volt kapcsolata az UEA-nak az UNESCO-val.

Az UEA-nak később sikerült visszaállítani a kapcsolatot az UNESCO-val más keretek között és azóta „operatív_kapcsolatokról” (gyakorlati kérdések kapcsolatáról) van szó. Csak ezt tudom, és részletesebben még nem értem a helyzetet.

Ahogy én látom, az UNESCO maga szervezetileg jelenleg nem erős, és várja a belső felélénkülést a másokkal történő együttműködésre, már akikkel együtt kívánna működni.

A Nobel díj természetesen segítene valamennyit nekünk, de ne legyenek illúziói senkinek – az emberek nagyon szkeptikusak a NOBEL-díjak egyéb részesítettjei iránt, és ezért nem nagyon változtatják meg magatartásukat.

Barátsággal

Probal Dasgupta

<probal53@yahoo.com>”

Pedig, az eszperantisták közreműködésével több eredmény is mutatja már, hogy a nemzetek között ez a kulturális párbeszéd már szépen alakul.

Ennek egyik legszebb példája jött létre nem régen. Erről szól a Lengyel Eszperantó Szövetség nagyon tisztelt elnöknőjének Halina Komar asszonynak a levele, mely az UEA sajtóorgánuma az ESPERANTO 2008. májusi számában jelent meg észak-magyarországi látogatásukról.

Idézek cikkéből:

„Interkulturális Párbeszéd

A Találkozást a Lengyel Eszperantó Szövetség tervezte meg a Nemzetközi Párbeszéd Európai Éve keretén belül és a legjobb helyre célozta meg a párbeszéd megkezdését, mert az észak-magyarországi régió a különböző kultúrák – népek, nyelvek, szokások ... igazi keveréke....

A tóosztok és a barátkozás megkezdése után címeket cseréltünk, kapcsolatokat építeni jóakarattal a mi területi vezetőségeink között is. Az eszperantisták mindkét oldalon készek nyelvileg segíteni...

Természetesen az egész három napos rendezvényt uralta az eszperantó nyelv, újra igazolva, hogy ez lehetővé teszi a különböző témájú és különböző szintű kapcsolatokat, és hogy ez a legalkalmasabb eszköz és mód Európában, és a világon a nemzetközi kulturális párbeszédre. Hiszen mi azt jól tudjuk, hogy az ilyen és hasonló rendezvényekkel - melyekkel a kívülállók is szervezzük – mutatjuk meg, hogy az eszperantó tud fontos célokat, ügyeket is szolgálni.

Az Európai Unió érzi a szükségét és ismeri az uniós sokkultúras problémát. Ezért figyel ebben az évben erre a témára. Használjuk hát ki a kulturális párbeszéd európai esélyeit, hogy megmutassuk, bizonyítsuk a különböző külső kapcsolatokkal a legalkalmasabb módot a megértésre és párbeszédre....”

De száz szónak is egy a vége. Mindnyájan tudjuk, hogy egy ” etnikus nyelv megtanulása nem könnyű feladat” Úgy is mondhatjuk, hogy nagy kihívás. „Főleg akkor, ha az a nyelv más nyelvcsaládba tartozik” – állapította meg ezt már Szabadi Tibor nagykanizsai író is.

Az EU intézményei a polgárok többnyelvűségét szorgalmazzák.

A többnyelvűség előbbreviteléért felelős **Leonard Orbán EU biztos** elutasítja az eszperantónak, mint lehetséges hivatalos közvetítő nyelvnek a szerepét az EU-ban.

„...Többnyelvűség alatt egyaránt értem mások nyelvének ismeretét, illetve azt, hogy mások ismerjék a mi nyelvünket. Egy cseh közmondás szerint aki több nyelvet ismer, az több életet is él. Véleményem szerint ma az Európai Unióban a többnyelvűségnek kiemelkedő jelentősége van azonosságtudatunk, gondolkodásmódunk, szociális készségeink, illetve egymás megértése és elfogadása szempontjából. Fontos szerepet játszik szakmai pályafutásunk során és a gazdasági életben is, de a fogyasztók számára is nagy jelentőséggel bír. Nélkülözhetetlen továbbá az uniós intézmények számára az uniós polgárokkal folytatott kommunikációban, és elengedhetetlen ahhoz is, hogy ne üresedjen ki az Unió mottójának jelentése: egység a sokféleségben. Nagyon örültem, amikor azt láttam, hogy legtöbbször osztja velem ezeket a nézeteket.

Az Európai Unió többnyelvűségének kereteit a közösségi jog egyértelműen szabályozza. Egy nyelv akkor válhat az Unió hivatalos nyelvénél, ha megfelel három feltételnek: alkotmányban foglalt hivatalos nyelve egy tagállamnak; a szóban forgó tagállam e nyelv uniós szintű hivatalos nyelvként való elismerését kéri; a többi tagállam ezt egyhangulag jóváhagyja.

Ez egyike azoknak az okoknak, amelyek miatt az eszperantó nem válhat az Európai Unió közvetítő nyelvénél. Egy másik ok az eszperantó sajátos jellemzőjével függ össze. Az olyan nyelvek esetében, mint az eszperantó, a szókincshez nem kötődik jelentősebb társadalmi és kulturális valóság. Egy mesterséges nyelv esetében teljes szakterületek szókincsét újonnan kellene megteremteni, ennek pedig messzemenő gyakorlati és pénzügyi következményei vannak. Gondoljanak csak bele: olyan szakterületekről van szó, mint a vámkódex, a bankügyi jogszabályok vagy az egyszerű geometriai formájú nyomástartó edényekre – más néven fékhengerekre – vonatkozó előírások. A harmadik ok ennél személyesebb: Nem hiszek egy lingua franca, egy közvetítő nyelv létjogosultságában, legyen az akár az eszperantó, a latin, vagy az angol. Másfelől pedig egy lingua franca – történeti szempontból nézve – spontán szociolingvisztikai jelenség, nem pedig jogalkotói vagy politikai döntés eredménye....

Ugyanakkor a többnyelvűségnek is megvannak a maga határai az uniós intézményekben és kiadványokban. Függetlenül attól, mennyire szívesen tennénk, nem áll módunkban mindent mind a 23 hivatalos nyelvre lefordítani. A rendelkezésre álló emberi erőforrás és a fordításra előirányzott költségvetés megköti a kezünket. A jogszabályokat mind a 23 hivatalos nyelvre lefordítjuk, de más dokumentumokat (pl. információcsere a nemzeti hatóságokkal, egyénekhez vagy intézményekhez szóló határozatok, levelezés) csak azokra a nyelvekre fordítunk le, amelyeken szükség van rájuk. Ugyanakkor az olyan dokumentumoknak és weboldaloknak, amelyeknek csak korlátozott számú olvasója van, nem kell minden hivatalos nyelven elérhetőnek lenniük. Határt szab az információk rövidéletűsége is. A fordítás időigényes munka, ezért a rendelkezésünkre álló forrásokat inkább arra fordítjuk, hogy a sürgős információkat idejében elérhetővé tegyük azokon a nyelveken, amelyeken az európai

polgárok legnagyobb része megérti, minthogy valamennyi nyelven, de késve tegyük közzé őket....”

(Leonard Orban EU-biztos honlapja: <http://forums.ec.europa.eu/multilingualism/>.)

Leonard úr komoly kritikát gyakorolt felénk. Az ilyen kritikának nem örül az ember, mert bár előre mutat, mégis hátráltat. A fent említett honlapon bárki véleményt is nyilváníthat. Már többen tényekkel és találó érvekkel megvilágították Orbán úr állításai többségének nem helytálló voltát. Hiszen például számos területre készült már szakszótár stb. A vasútas eszperantistáknak például minden alapjuk megvan a tiltakozásra, mivel igen komoly a szakirodalmuk eszperantó nyelven.. Természetesen van még tennivaló is. Itt a cél: hozzá kell látnunk a lehető minél több szakanyag szavainak összegyűjtéséhez, az élet minél több területéről, bevinni ezeket az oktatásba és a vizsganyagokba. Miért? Mert valóban szükség van rá. Nem csak az egyes szakterületeket használóknak, hanem az azokból mindennapi használatba átvett szavak miatt is. Ha többet ismerünk, jobban ki tudjuk fejezni magunkat. És, nem szabad gondolni arra sem, hogy a nem használt nyelv anyaga, mint passzív tudás elvész. Sohasem hittem volna, hogy a középiskolában velünk megtanultatott Shakespeare drámák nyelvének egyszer hasznát fogom venni. Pedig, így történt. A hollandiai Leenwardenben (Frieslandon) a shakespearei angollal és az eszperantóval tudtam jól boldogulni 1969-ben. De tudni kell azt is, hogy az eszperantót minél szélesebb körben kell oktatni, (nem pedig csak a diplomák megszerzéséhez) hogy valóban betölthesse a segédnyelv szerepet. Nagyon hasznos lenne nyelvi továbbképzéseket szervezni azok részére, akik csak a diplomához teszik le az állami nyelvvizsgát, és ezekre bevinni az említett szaknyelvi és az irodalmi anyagokat.

A tanulmányok mutatják, hogy az eszperantó nyelv elsajátítása után más idegen nyelvek megtanulása könnyebben megy. Egyrészt azért, mert az eszperantó elsajátítása alatt megtanulja a nyelvtanulás módszereit is, másrészt azért, mert az eszperantó szavak más nyelvekben is szerepelnek.

Leonard Orbán úrnak azért mégisincs igaza. Ő több okot említett és köztük a törvényi okot is. Csak arra nem gondolt, hogy a törvények sem örökre szólnak, gyakran változnak a körülményeknek megfelelően. Vajon miért ne változtathatnák meg a mostani törvényt az emberiség, az igazság, a demokrácia érdekében? Hiszen az EU-ban arról beszélnek, hogy az EU alapja a soknyelvűség, mégsem fordítanak le minden szöveget minden nemzet nyelvére, mert sokba kerül. Nem csak szerintem, de más gondolkodó emberek szerint: ha lenne egy az angolnál és a latinnál könnyebben elsajátítható és használható elfogadott nyelv, a fordítás is könnyebben menne a nemzet nyelvekre.

Gondolják végig: amikor elindult a vasúti forgalom, vagy az autóké, és másféle járművéké, akkor is új törvényeket kellett hozni az emberek megsegítésére, a balesetek, katasztrófák kivédésére. Vajon miért nem történhetne ugyanígy az eszperantó nyelvet illetően is? Hiszen ez a nyelv már bizonyította, hogy jól használható a kereskedelem, turizmus, idegenforgalom terén, mellyel egyik nép átadja a kultúráját a másoknak.

Elmondom két tapasztalatomat. 1980 nyarán Miskolcra egy finn énekkar látogatott el egy miskolci énekkar meghívására. A finn énekkarral együtt érkezett tamperei levelezőtársnőm 3 napos látogatásra hozzánk. A csoportok megtudva, hogy mindketten eszperantisták vagyunk, kíváncsiak lettek, hogyan tudunk boldogulni a két csoport tolmácsaiként. A csoportok tag létszáma 120 fő volt. Sylvia Hämäläinennel olyan jól szerepeltünk a tolmácsolási bemutatón, hogy a három napos itt tartózkodásuk alatt mi lettünk a két csoport tolmácsa. Ezt a sikert nem lehet elfelejteni.

Ez a nagy tolmácsolási siker ismétlődött meg a **NEMZETEK KÖZTI KULTURÁLIS PÁRBESZÉD** /2008. április 4-6/ során a Magyar-Lengyel Találkozón most 2008. tavaszán,

amikor 51 fős lengyel csoport észak-magyarországi programját szervezte meg és bonyolította le a Pásztor házaspár. (Erről a programról írt Halina Komar az *Esperanto* folyóiratban.) Pásztor Lászlóné esperantó nyelvű idegenvezetési és egyéb mondanivalóit Jolanta Kieres (a Novy Sačz-i esperantó klub elnöknője) fordította le azonnal lengyel nyelvre az esperantista kirándulócsoport nem esperantista tagjai részére. Bialistok polgármestere látogatott el Miskolcra, valamint Łodz város Egyetemének és Önkormányzata képviselői érkeztek ide a lodzi egyetemről érkezett csoporttagokon kívül. A kitűnő együttműködés eredménye lett a két csoport összeforrása és többek jelentkezése az esperantó nyelv tanulására. Ha rátekinthetnek a <http://kiralylajos.extra.hu> honlapon a Pola Renkonto rubrika fényképeire, megállapíthatják hogy a hangulat nagyon jó volt, a belső öröm fűtötte arcok ragyogtak.

Mindkét alkalommal írtunk és ajándékoztunk a kirándulócsoportoknak különböző ismeretterjesztő szövegeket Miskolc város látványosságairól, értékeiről és a régiókról. Ez az ajándék kellő melléklete volt a nemzetközi kulturális párbeszédnek.

De, sajnos csak azok ismerik, tudják milyen nagy esélyek rejlenek ebben a nyelvben, akik ezeket az eseményeket már átélték.

Nekünk törekednünk kell arra, hogy egyre több kulturális területen érzük el országaink és az EU elismerését.

Jó példa erre most az is, hogy **az EU pénzügyileg támogatja gyermekkönyvek esperantóra történő fordításának projektjét. Az Európa Bizottság jóváhagyta a gyermekkönyvfordítás tervet**, melyben az esperantó mint hídnyelv szerepel. Az EU 64 000 euróval támogatja a projektet, amelyben gyermekkönyveket az esperantón keresztül fordítanak le bengáli, olasz, szlovén és horvát nyelvre és majd elemi iskolákban szétosztják. A kiadástervezetben, - melyet a Horvát-Esperantó Liga részére Zlatko Tisljar (Maribor) dolgozott ki – mint partnerek vesznek részt: EDISTUDIO Pizából, INTERKULTURO (Nemzetközi Kultúra Mariborból – Szlovénia), és a barati kiadószövetség SAMATAT SIKSHA – SAMATAT PRAKASHAN Kalkuttából), valamint az Európa Bizottság Kulturális Ügynöksége (EACEA).

Az EU 64 000 euróval támogatja a tervet. A tervet előre láttatja, hogy mindegyik partner (olasz, szlovén, horvát, és bengáli) a saját nyelvéről, irodalmából egy gyermekkönyvet lefordít esperantóra. Utána a barati partner továbbfordítja az európai könyveket a bengáli nyelvre és az európai partnerek a barati könyvet fogják lefordítani a saját nemzeti nyelveikre. Miután mindnyájan kiadják könyveket, azokat szét fogják osztani saját városuk elemi iskoláiban, és a gyermekek között olvasóversenyt rendeznek. A más kontinens kulturájához tartozó és olvasott könyvről a gyerekek legjobb műveit díjazni fogják. Az egészről a kiadók folyamatosan tájékoztatni fogják az újságokat, rádiót, televíziót. A barati partner (India) Probal Daşguptával az UEA elnökével fog együttműködni. A tervet 2008. május és 2010. május között fog megvalósulni az esperantó felhasználásával.

Zlatko Tisljar- beszámolóját magyarra fordítottam.

Sajnálom, hogy mi magyarok nem veszünk részt ebben a projektben, bár Zlatko úr tájékoztatott, hogy egy másik hasonlóan magyarok is a részesei.

Egy másik szép eredményként tekinthetjük azt a tényt, hogy svájci parlamenti képviselők az **UEA-t, a 2008. évi Béke Nobel díjra jelölték.**

Gyakran kérdezik tőlem:

Miért nem lett eddig világnyelv az esperantó és miért nem vezették be eddig az esperantó oktatását minden iskolába? A kérdezőknek is, Önöknek is ugyanazt mondom:

Arról, hogy miért nem lett eddig világnyelv, arról már szoltam. Az eszperantó oktatásának mi magunk emberek szabjuk meg a gazdasági, emberi és politikai korlátait.

Gados László-Szabadi Tibor J: Az angol, mint európai lingua franca? – c. könyvében olvastam, hogy tulajdonképpen „az első jelentős kísérlet az eszperantó hivatalos nemzetközi elfogadtatására az I. világháború után létrehozott Nemzetek Szövetsége (Népszövetség) első néhány közgyűlésén történt. A javaslat, amely kísérleti eredményekre és elismerő szakvéleményre támaszkodott és az eszperantó iskolai oktatásának bevezetéséről szolt, a francia nyelv hegemoniáját féltő francia kormány mesterkedlései folytán elvérzett. A két Világháború közötti nemzetközi politikai fejlemények pedig nem kedveztek újabb javaslattételnek”.

Magyarországon a szocialista rendszer kultúrpolitikája támogatta az eszperantót. A rendszerváltással ez nagyrészt megszűnt. Káros tény, hogy az eszperantót sokan csak a diploma könnyebb megszerzésére használják, mivel könnyen és rövid idő alatt elsajátítható nyelv. A munkahelyek nem követelik meg a nyelvtudás gyakorlati alkalmazását, megelégszenek a bemutatott bizonyítvánnyal. Így hiába történik a tanítása, mert sem mozgalmi téren, sem a nyelv továbbfejlesztése tekintetében nincs előrehaladás, fejlődés.

Az eszperantó nyelvvizsgálóval rendelkezők munkahelyén az ajtókon és az ügyfélfogadás helyszínein jelezni kellene, hogy ott eszperantóul beszélnek. Ki kell tenni a kis kártyát: ESPERANTO PAROLATA.

Ezt láttam az 1969. évi rotterdami kirándulásomkor a Postaigazgatóságon és a rendőrségen, amikor a rendőrségen idegenként be kellett jelentkezniem. De láttam Bulgáriában Várnában is az eszperantó kongresszus idején és meg kell mondanom, nagyszerű érzés volt a pulnál eszperantóul kérni a megkívánt árut és élvezni ezt a nyelvet.

Itt Miskolcon is sokan vannak olyanok mind a bankoknál, vám- és pénzügyorségnél és rendőrségnél, akik rendelkeznek eszperantó nyelvvizsga-bizonyítvánnyal, de a nyelvet nem gyakorolják, elzárkóznak még a rendezvényeken történő megjelenéstől is.

Az ilyen dolgozókkal kellene kidolgoztatni munkahelyük jogi – és munkaügyi szabályzatát, vagy szakirodalmát nyelvi továbbképzésként. Így nyelvtudásukat mégis kamatoztathatnák, és nem lenne annyira tisztességtelen a magatartásuk, mely a könnyű haszonszerzésre, a jelenkor kapitalista, mindent kihasználó, érte lehetőleg alig valamit nyújtó szemléletéből adódik. Ez a felsőfokú nyelvvizsgának és a doktorrá válásának lehetne szakdolgozati témája, követelménye. Ez által az eszperantó szakirodalom is gyarapodhatna és pondtosan a Leonard Orbán úr által jelzett szakirodalom, szakszótárak kidolgozása kerülne megoldásra.

A másik dolog, szerintem az iskola igazgatókon múlik és azon, vannak-e képzett eszperantót tanító tanárok. Az eszperantót nem csak alapozó tantárgyként – a későbbi nyelvtanulás alapjaként lehet oktatni az általános iskolákban. Lehet a középiskolákban is középszintű tudás elérésére melyben már benne van az egész saját és a világirodalom, és az ezek megismerésével elérhető óriási gyakorlat. De a felsőfokú oktatási intézmények, így a főiskolák, egyetemek már eszperantó nyelven oktassák a megfelelő szakirodalmát.

És, hogy ez miért fontos? Mert az a kérdéses lingua franca, az ennek az európai segédnyelvnek hitt angol, mint közvetítő nyelv ugyanezt teszi. Sőt, már hallottam arról, hogy néhány ovórában tanítják az angolt 4-5 éves kortól. Ha az eszperantó ugyanígy kerülne be az oktatási körforgásba, felvehetné a versenyt nyugodtan az angollal, ugyanazt a megbecsülést érhetné mint az angol nyelv, sőt sokkal nagyobbat!

Osztom a véleményét Gados Lászlónak, a fentemlített könyv szerzőjének (párja Szabadi Tibor J), mely szerint a „nyelvi és egyéb változásoknak és elismerésüknek idő kell.” Itt

említem meg, amit talán Önök sem tudtak eddig, hogy milyen sok időre volt szüksége az emberiségnek az arab számok használatának elfogadtatására. Az említett könyv szerint: „A kíméletlen küzdelem a 12-15. században folyt... Egy nemzetközi nyelv, egy segédnyelv elfogadtatása sem könnyű feladat.” Az eszperantó még csak 120 éves! De reméljük, nem fog olyan sok ideig tartani a küzdelem az elfogadásáért mint az arab számoké.

Most még el lehet utasítani az eszperantót, de ha mégis elfogadásra kerül majd, az az emberek, a nemzetek egymás közötti jobb megértését és egymás kulturájának elfogadását, egymás tiszteletét és megbecsülését, a békét fogja szolgálni.

Az eszperantisták az Espero= remény szóról eszperantistáknak nevezik magukat. Reméljük, hogy ez a szép dallamos nyelv válik egykor a Világ és nem csak az EU hivatalos közvetítő nyelvévé, de addig még sokat kell tennünk:

Hatni, alkotni, gyarapítani, hogy Eszperantia fényre derüljön. És mindenek előtt Viktor Hugo szavait se felejtsük el, melyeket Georges Kersaudy is idézett francia nyelven írt művében:

„Az utópia a holnap megvalósulása.”

A francia nyelvű könyv címe: Langues sans frontières. A la découverte des langues d'Europe. (Dr. Dudich Endre fordította eszperantóra. Címe eszperantóul: Lingvoj sen limoj. Malkovri la lingvojn de Eŭropo. A magyar cím: Nyelvek Határok Nélkül. – Fedezzük fel Európa nyelveit.)

Adrienne, sinjorino Pásztor

Dr. Jáki Ferenc
Ámor – Mámor

Szelíd kis szellőből
vágató viharrá,
száguldó szélvésszé,
zúgó zivatarrá,
ordító orkánná,
heves hurrikánná,
cikázó ciklonná,
tornyos tornádóvá,
tomboló tájfunná
fokozódik folyton
a szerelmi mámor,
amikor két szívet
nyilalló nyilával
általszegez Ámor.

(Énekelve Élni - 2006. Szolnok)

Pál István
A MISKOLCI ESZPERANTÓ-MOZGALOM TÖTÉNETE

V. RÉSZ
-Folytatás -

Találkozó az Eszperantó parkban
1969-1976
„Legyünk hálásak, hogy Kalocsay élt”

Vasutas találkozó - Eszperantó park

A miskolci eszperantisták újabb Eszperantó csoporttal gazdagodnak. A Lenke utcai Vörösmarty Művelődési házban új vasutas csoport alakul. Nagyszabású levelező tanfolyamot hirdet A és B vizsgákra konzultációkkal az Eszperantó Megyei Bizottság. Sikeresen „B” vizsgázott a szirmabesenyői tanítónő Busai Mária is. A klub vezetősége külön köszöntötte őt. 1969. május 10-én Megyei Eszperantó Tanulmányi versenyt rendeznek a Földes Ferenc gimnáziumban. A legjobb 6 az országos versenyen négy díjat szerzett.

1969. júliusban Földi Adrienne képeslapos, prospektusos eszperantó nyelvű előadást tart az 1969. júniusi, holland (Leendert van Duijn, Jaap Katoen, Gerard Roelofs) és osztrák eszperantistáknál (D-ro Adolf Halbedl) tett egy hónapos látogatásáról.

A legnagyobb esemény 1969-ben az Országos Vasutas Napra időzített Országos Eszperantó Találkozó volt Miskolcon. Erre a vasutas eszperantó mozgalom 60 éves fennállása és a 3 miskolci vasutas eszperantó szakcsoport ad indokot.

A két napos találkozó gazdag programjából kiemelkedik az ünnepi ülés, az Eszperantó park felavatása Miskolc-Tapolcán, aggteleki és lillafüredi kirándulások, kiállítás, melyeken résztvettek az egri eszperantisták is.

Miskolc II. kerületi Tanácstól a Megyei Eszperantó Bizottság Miskolc-Tapolcán Baghy Gyula utca elnevezést kért, azonban az, a kérés teljesítését csak későbbre ígérte. A már korábban beadott Eszperantó park elnevezési kérelmet azonban időben jóváhagyták és ezzel Miskolcon már 4-re emelkedett az Eszperantó elnevezések száma. Az Eszperantó parkot dr. Győry Nagy Lajos avatta fel Miskolc-Tapolcán.

Az országos találkozót a három miskolci vasutas eszperantó csoport és a Borsod megyei Eszperantó Bizottság összefogása tette sikeressé.

Külföldi vendégek - Gergely Mihály író

A miskolci találkozóra érkezett Hollandiából K.Gd.Jong, a Vasutas Eszperantó Világszövetség volt elnöke és Hugó Kraus, az osztrák Eszperantó Szövetség helyettes elnöke, aki a bécsi kiállításra fényképezett eszperantó helyeket Miskolcon. Miskolcot és környékét, Földi Adrienne mutatta be számukra. Váry Márta vendégül látta Hugo Kraus eszperantósát. Jong úr Dr. Győry Nagy Lajos vendége volt. Jong úr és Hugo Kraus vetítettképes előadást tartott hazájuk szépségeiről és eszperantó életéről.

Kiemelkedő visszhangot keltett a nyékládházai úttörők eszperantó műsora.

, a bolgár úttörők pedig a szirmabesenyői úttörőkkel eszperantó műsort adtak. Miskolcon 1970. május 1-3-ig: 17 tagú pécsi eszperantó küldöttség Miskolcon tett munkalátogatást. Itt az oktatási módszerekkel ismerkedtek, majd megtekintették a szirmabesenyői iskolások eszperantó kultúrműsorát és Miskolc eszperantó emlékhelyeit.

1970. május 31-én a nagy számú alapfokú nyelvvizsgáló között volt Pásztor László, „B, azaz középfokú” nyelvvizsgáló között volt Földi Adrienne is. A sikeres vizsgázókat dr. Győry Nagy Lajos köszöntötte a nyelvvizsgát követő klubösszejövetelen.

1970 decemberében a Zámenhof-műsornak vendége volt a varbói születésű Gergely Mihály budapesti író és publicista, a Magyar Eszperantó Szövetség Elnökségének a tagja, a „Hungara Vivo” c. lap főszerkesztője és nívós előadást tartott a „Bábeli soknyelvűség mai problémái” címmel.

Sikeres programok - Vizsgák, klubélet

Előadások, beszámolók, tanfolyamok, vizsgák, szakkörök és a megyei bizottság szakadatlan működése. A felnőtt és iskolai oktatás, a pedagógusok növekvő száma és az iskolai oktatás bővítése. Ez a jellemző 1971-re is. A szirmabesenyői úttörők 50 fővel 17 ország népeinek 30 dalát, versét adják elő nagy sikerrel a Barátsági hét keretében. Pál István tanfolyamot vezet Vámosgyörkön is, amelynek vizsgáját Dr. Győry Nagy Lajos a Területi Bizottság elnöke is meglátogatja. 1971. júliusban Földi Adrienne baráti látogatást tett Belgrádban, ahol Antonij Sekelj (akit az 52. UK óta ismert) vendége volt. A látogatásáról és Antonij Sekelj Miskolcra meghívásáról Földi Adrienne Dr. Győry Nagy Lajos elnöknek számolt be. 1972-ben Miskolcon ismét A, B és C vizsgákat rendeznek. Busai Mária kimagasló eredménnyel C vizsgázott. A klub vezetősége nem feledkezik meg az újabb propagandáról sem. Augusztus és szeptember hónapokban a miskolci villamosokon és autóbuszokon is láthatók a tanfolyamokra való felhívások.

1972. május 7-én ismét sokan tettek a MESZ Vizsgabizottsága előtt sikeres nyelvvizsgát. „C” diplomát szerzett, a felsőfokú oktatói nyelvvizsgát tett Földi Adrienne is.

1972. év nyarán a Gyulai Eszperantó Nyári Egyetemen Dr. Győry Nagy Lajos és Földi Adrienne vett részt a miskolciak eszperantisták közül. A beszámolót róla Földi Adrienne tartotta meg.

1972-ben megyei és országos szintű ifjúsági találkozót rendeztek Miskolcon. A Rónai Sándor Művelődési Központ Eszperantó Szakköre 1972. év augusztusában megünnepelte Dr. Győry Nagy Lajos 80. születésnapját és 60. eszperantista munkásévét, aki a kaliforniai eszperantisták meghívására az USA-ban 3 hetes körúton vett részt.

1972-ben a szakkör egyik vendége Kökény Lajos volt.

Pedagógus találkozó - Miskolci iskolások sikerei.

1973. év február 20-án Földi Adrienne az ELTE-n sikeres felsőfokú állami nyelvvizsgát tett az Eszperantó nyelvből, melyet dr. Győry Nagy Lajos jelentett be a klub tagságának.

1973 áprilisában Miskolcon rendezték meg az eszperantista pedagógusok országos találkozáját. Bemutató órákat tartottak itt az eszperantó nyelv iskolai oktatásáról.

A gyulai 6. Országos Eszperantó versenyen a miskolci középiskolások 3 első helyet, a szirmabesenyői általános iskolások 2 első és egy második helyet szereztek meg. Dr. Győry Nagy Lajos július 19-én számolt be a gyulai nyári egyetemről.

1973 őszén a Területi Eszperantó Bizottság három a Rónai, Ady, Vörösmarty Művelődési házak további 3 nyelvtanfolyamot indítanak. A klubban Szegedi Árpád eszperantista bűvész is bemutató előadást tart nagy sikerrel.

1974. május 26-án Pásztor László sikeres középfokú vizsgát tett. A vizsgázók felkészültségét és lelkesedését mutatta, hogy mindenki nagyon szép eredménnyel vizsgázott le a MESZ Vizsgabizottsága (dr. Győry Nagy Lajos, Pechan házaspár, Busai Mária) előtt.

1974 év az eszperantó nyelv gyakorlati alkalmazása terén előrelépést jelentett, külföldi levelezéseket ismertettek, eszperantó szójátékokat rendeztek a nyelv gyakorlására, elemezték a nyelvgyakorlás pedagógiai eszközeit, módszereit, a beszámolók jórészét eszperantó nyelven tartották. Hét alkalommal mutattak be diafilmeket eszperantó szöveggel.

A szakkör vendégei emelték az összejövetelek színvonalát, így ebben az évben is megtartotta írói ankétját Gergely Mihály és újra élvezhették Kökény Mihály budapesti tanár társaságát, akinek kedves miskolci kapcsolatai már hagyományossá váltak. Ismét voltak külföldiek a klubban, két ízben is lengyel eszperantistákat fogadtak. Tanulságos volt a Zalaegerszegi Eszperantó klub titkáranak látogatása és a kölesönös tapasztalatcsere.

Ismét szerepeltek a szirmabesenyői és nyékládházai úttörők, akik önálló műsorukkal nagy tetszést arattak. Beszámolót hallhattak a tagok a budapesti országos találkozóról, a salgótarjáni kultúrműsorról, a szolnoki országos találkozóról. Sikerült fotókópiákat készíteni a szirmabesenyői iskola 10 éves munkáját bemutató Eszperantó Album lapjairól. Dr. György Nagy Lajos beszámolt az al-dunai és jugoszláviai útról, akinek egyébként gyémánt diplomájához is gratuláltak a csoport tagjai.

1974-ben Földi Adrienne, addigi turisztikai munkája elismeréseként, és annak folytatására TEB titkári kinevezést kapott. A TEB titkári adminisztrációs feladatokat az elnök: dr. György Nagy Lajos látta el az elnöki teendőkkkel együtt.

Földi Adrienne eredményesen befejezi a Váry Márta által indított eszperantó nyelvtanfolyamát (melyet betegség miatt nem tudott végigvinni). Majd utána saját tanfolyamot vezet, melynek 15 hallgatója közül egy fő csatlakozik az eszperantó klubhoz.

A Rónai Sándor Művelődési ház Eszperantó klubjában újból szerepeltek megemlékezések Baghy Gyulára, Kalocsay Kálmánra, Zámenhofra, sorozat hangzott el az Eszperantó történetéből. Igen nagy hatást keltett Antoni Sekelj – aki Földi Adrienne meghívására jött Miskolcra (a levelezőtársa volt az 1966-os UK-tól). –A Jugoszláviában élő jeles eszperantista beszámolója - jugoszláviai eszperantó életről, a színes belgrádi diapoitívokkal - mindenkit elbűvölt.

A Galéria termében volt megrendezve Kutas Imre főtitkár beszámolója a Koppenhágai Eszperantó Kongresszusról. Ismertetésre került eszperantó nyelven Bartók élete, Karinthy Frigyes és Gergely Mihály írásainak eszperantó fordításai. A változatos, tartalmas program biztosította a magas látogatottságot. Ezekben az években a vasutas szakcsoportok is élénk klubéletet folytatnak. Gyakori a budapesti előadó meghívása, 5 esetben külföldi rendezvényeken vesznek részt, vasutas találkozókra képviselik a miskolciakat.

1975. június 1-én a MESZ vizsgabizottsága előtt ismét sokan tettek különböző szintű nyelvvizsgákat. A felsőfokú „C” diplomát szerzők között volt a miskolci Pásztor László és a szikszói lakosú eszperantót is tanító, és verseket író Farkas Mihály. Farkas Mihály bemutató tanításáról sokáig megemlékeztek a MESZ vezetősége körében, az oktatói vizsgára írt és az eszperantó tanulására buzdító, gyermekek számára írt kis verse miatt:

Lundo, mardo kaj merkredo,

Kaj jaŭdo kaj la vendredo.

Venas sabato, dimanĉo,

En ĉiu tag' Esperanto!

1975. szeptember 20-án emlékezetes esemény történt a klubban. Két lelkes eszperantista, Földi Adrienne: Eszperantó Megyei Bizottság titkára és Pásztor László, a Rónai Sándor Művelődési ház Eszperantó Szakkörének titkára házasságot kötött. Ez alkalomból bensőséges klubestet tartottak és nászajándékot is kaptak.

- folytatjuk -

VICC

Az újdonsült férjet este finom falatok fogadják otthon.

- Mit főztél ma szivem?
- Nem tudom, mert a konzerves üvegről leázott a címke.

(ÉSZAKMAGYARORSZÁG)

ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HÍR

Pásztor László, Pásztor Lászlóné H-3530. Miskolc, Király u.25. 2/2.

Tel.: + 36 70 206 1739

Tel.: + 36 70 570 8895

E-Mail: pasztor.laszlo4@chello.hu

Weblap: <http://kiralylajos.extra.hu>

MSN: pasztor.laszlo4@chello.hu